

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-47/72-3
od 7.II 1972.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Zdenko Antić, dr Emilio Pallua

Spasavanje čamcem - Kriteriji za utvrđivanje iznosa nagrade za spasavanje - Za utvrđivanje iznosa ove nagrade uzima se u obzir procjenbena vrijednost broda i stvari na njemu u času spasavanja, a ne njihova knjigovodstvena vrijednost

Tužitelj (lučko poduzeće) - spasilac, tuži brodara spasenog broda (ribarskog čamca s opremom) radi isplate nagrade za spasavanje u iznosu od dinara 5.000.- spp.

Tuženik se prvobitno protivio tužbenom zahtjevu u cijelosti i predložio da se odbije.

Nesporno je među parničnim strankama da nisu zaključile ugovor o spasavanju. Da je tužitelj 3.IV 1971.god. na udaljenosti od blizu dvije milje od obale oko 10,10 sati ugledao tuženikov čamac bez posade u visini Martinšćice, te ga po uzburkanom moru od 6 - 7 bofora remorkerom "Proleter" od 260 BRT uhvatio i doteglio u Bakar oko 11 sati. U čamcu reg.br. Pu-225 nalazio se kompresor, dva para čizama, dvije cerade, dva ferala i jedan par vesala.

Sporan je iznos nagrade za spasavanje.

Tužitelj tvrdi da spasena imovina ima vrijednost od din. 20.350.- S obzirom da je čamac spasen po uzburkanom moru od oko 7 bofora i uz opasnosti spasavanja i za remorker i za dva mornara, koji su tek u trećem pokušavanju uspjeli uhvatiti čamac i privezati ga uz remorker, tužitelj smatra primjerenu nagradu od 5.000.- dinara.

Tuženik tvrdi da spasena imovina ne prelazi vrijednost od 10.000.- dinara. Stoga smatra da bi eventualno bila primjerena nagrada od 10 % te vrijednosti tj. din. 1.000.- Zbog troškova odustao je od svog zahtjeva za vještačenje vrijednosti spasenih stvari. Posebno ističe da su spasene stvari vrlo stare i gotovo knjigovodstveno otpisane u poslovnim knjigama tuženoga.

Prvostepeni sud pregledao je isprave koje je spisu priložio tužitelj, te na okolnost primjerenosti nagrade u smislu čl.16, st.2. Zakona o spasavanju na moru i unutrašnjim plovnim putovima (Sl.list SFRJ, br.11/66) saslušao svjedoke.

Prvostepenom presudom djelomično je usvojen tužbeni zahtjev i to za iznos od din. 3.456.- spp, a odbijen višak tužbenog zahtjeva za iznos od din. 1.544.- spp. (5.000 - 3.456 = 1.544.- dinara). U obrazloženju prvostepene presude izmedju ostalog navodi se slijedeće:

Iz iskaza svjedoka zapovjednika remorkera kao i iz broskog dnevnika ukazuje se da je navedene prigode remorker bio na praktičnoj navigaciji, odnosno kako svjedok izjavljuje na dužnosti inspekcije plovidbe kad god je nevrjeme.

Ukazuje se nadalje da je bilo nevrjeme i uzburkano more jačine vjetra 6 - 7 bofora, kako je vidljivo iz prikazanog izvještaja Hidrometeorološkog zavoda Zagreb, od 23.XI 1970. br.04-AP-AM-1930, odnosno valovitost mora 6 bofora, kako je to upisano u broskom dnevniku, da je čamac bio ugledan u daljini od oko 2 milje prema iskazu zapovjednika, kao i da je spasavanje, a posebno manevar približavanja remorkera čamcu, prijelaz mornara u čamac radi vezivanja, to sve uslijed uzburkanog mora bilo naročito otežano znatnom opasnošću da se ošteti remorker, odnosno da određeni mornar prigodom prijelaza padne u more. Nadalje da je zbog uzburkanog mora i vjetra tek kod trećeg pokušaja uspio mornar prijeći u čamac i privezati ga. Ukazuje se također iz iskaza zapovjednika da je spasavanje i tegljenje trajalo oko sat i pol.

Prema tome kod ocjene iznosa nagrade treba razmotriti i ove gore iznesene okolnosti, jer ocijeniti se ima ne samo vrijednost spasavanja robe i čamca, nego i postignuti uspjeh, zalaganje spasioca, opasnost u kojoj su se nalazili čamac i stvari u čamcu kao i spasioci i njihov brod, upotrijebljeno vrijeme, troškovi za eventualno nastalu štetu kao i rizik odgovornosti i druge rizike spasioca, vrijednost sredstava izloženih riziku kao i specijalna opremljenost broda spasioca.

Imajući sve to u vidu i nesporno iznesenu činjenicu o izvršenom spasavanju, sud smatra da je opravdano da tuženik plati nagradu tužitelju kao spasiocu tuženikovih stvari, a što u ostalom u osnovi i sam tuženik priznaje.

U pogledu osporenog iznosa nagrade sud smatra da se ne može uzeti u obzir današnja od tuženika iznesena vrijednost prema knjigovodstvenom stanju tih predmeta baš

obzirom na tamo iznesene iznose koji su unijeti kao nabavna vrijednost još prije 10 i 13 godina. Stoga sud smatra, imajući u vidu baš i odreknuće stranaka u pitanju vještačenja, da je potrebno uzeti za bazu istaknutu procjenu vrijednosti od Brodogradilišta "Kantrida" Rijeka, kao nezainteresirane treće osobe to jest din. 29.200.- više vrijednost ferala u iznosu od din. 500.- i čizama u iznosu od din. 150.- te tako dobivenu konačnu vrijednost od din. 29.850.- obzirom da je roba već korištena i upotrijebljena, smanjiti za 50 % i time utvrditi vrijednost čamca, agregata i spasene robe u ukupnom umanjenom iznosu od din. 14.925.- Na toj bazi uzevši u obzir već i samo priznanje tuženikovo i spremnost da plati 10 % za čamac, a koji je on procijenio na svotu od din. 10.000.- sud također smatra da treba tužitelju dati nagradu od 10 % vrijednosti spasene robe, a povrhu toga za sve ostale okolnosti u pitanju spasavanja (zalaganja, uloženog truda, opasnost itd.), daljnjih 15 %, što ukupno iznosi 25 % ili din. 3.731,25 od gore utvrdjene vrijednosti spasene robe.

Protiv ove presude tuženik je uložio žalbu.

Prema njegovom pravnom shvaćanju bilo je mjesta dosudjivanju nagrade u primjerenom iznosu od svega din. 1.000.- spp.

Predložio je da se preinačenjem prvostepene presude udovolji žalbenom traženju.

Drugostepeni sud je žalbu odbio.

Drugostepeni sud smatra pravilnim činjenična utvrđenja i pravno stajalište prvostepene presude. Stoga na iscrpne, uvjerljive i logične razloge prvostepene presude, koje u cjelini usvaja, ovaj žalbeni sud upućuje žalitelja.

Prvostepena presuda kad utvrđuje iznos nagrade za spasavanje, uzima u obzir prvenstveno postignuti uspjeh, te zalaganje i zasluge onih koji su vršili spasavanje, opasnost u kojoj su se nalazili spasioci i spasena imovina, upotrijebljeno vrijeme i sve ostale relevantne okolnosti ovoga slučaja propisane članom 16. Zakona o spasavanju na moru i unutrašnjim plovnim putovima (Sl.list SFRJ, br.11/66).

Žalbeni navodi ničim ne dovode u pitanje pravilnost prvostepene presude.

G.B.